

Forløbsplanlægning i Almen Sprogforståelse

Timeplanlægning

Forløbet planlægges med mindst 45 klokketimer. Af disse afsættes ca. de 5 timer til evaluering og tests, ca. de 20 timer til den almene del og ca. 20 timer til latindelen. Der skal være løbende samspil mellem den almene del og latindelen. Der skal laves en indgangstest, en midtvejstest og en slutevaluering. Skolerne bestemmer selv, hvordan timerne skal lægges (fortløbende eller i klumper). Det anbefales umiddelbart, at latindelen løber som et fortløbende bånd over en vis tid, men der kan planlægges fleksibelt efter behov.

Materialevalg

Det er vigtigt, at de implicerede lærere kender materialet til alle forløbets dele og dermed kan se de muligheder for samspil, der lægges op til. Der skal være enighed i klassens læregruppe om materialevalget.

Forslag til planlægning

Nedenstående forslag er blevet til i den amtslige konsortiegruppe for Almen Sprogforståelse i Nordjyllands Amt. Udgangspunktet er en skitse til en faseplan udarbejdet af Søren Hindsholm kombineret med grammatikforløbet i bogen "Fra ord til sætning" ved Lone Milling, Elisabeth Nedergaard & Heine Norsk (OTS) samt med det nyskrevne latindelsforløb "Quo vadis" ved Anders Jensen, Kell Commerau Madsen og Elisabeth Nedergaard. Barbara Illum, Lone Milling og Heine Norsk har som led i konsortiegruppens arbejde udarbejdet ideer til faserne i den almene del.

0. fase (1 time à 60 minutter)

Introduktion og screening

1. fase, almen del (7 timer à 60 minutter)

Sprog som praksis (genrer og sproghandlinger, struktur og begrebsverden)

Tale og skrift

Udtrykssiden (fonemer)

Indholdssiden (stilleje og konnotation)

Sproghistorie (sprogfamilier)

- Herunder ligger OTS 1 (sproghistorisk introduktion og ordklasser)

Det bør overvejes også at lægge OTS 2 (sætningsled) meget tidligt i den almene del. I så fald flyttes 2 timer op fra 2. fase, almen del.

1. fase, latindel (5 lektioner à 60 minutter (~ 4 lektioner à 70 minutter))

1. fase i latindelen er en grundintroduktion til:

a) sprogets ydre i form af:

- Ordklasser (jf. OTS 1)
- De basale sætningsled (jf. OTS 2)
- Kasusbøjning
- Syntetisk >< analytisk sprog
- Basiselementer inden for orddannelse

b) sprogets indhold

- Basisemner
- Basisgloser

Lektionsplan, 1. fase, latindel:

(Uge 33-34: Almen del: OTS 1: Sproghistorisk intro + ordklasser)

Uge 34:

1. lektion latindel: *Ordklasser*

Uge 35:

2. lektion latindel: *Familia*

(subjekt, verbal, subjektsprædikat, præp.forb.; nom. + gen.)

(Almen del: OTS 2 om sætningsled bør helst ligge før latindelens lektion 3)

Uge 36:

3. lektion, latindel: *Domus et villa*

(subjekt, verbal, subjektspræd., akk.objekt, præp.forb., adv.;
nom., akk., gen., abl.; transitive, intransitive, kopulative verber)

Uge 37:

4. lektion, latindel: *Schola*

(dativobjekt ind; græsk alfabet, første introduktion til græsk kultur)

2. fase, almen del (10 timer à 60 minutter)

Grammatisk grundkursus: OTS 2 (sætningsled), 3 (verber) og - sent i fasen - OTS 4 (helsætningsanalyse); kommunikationskompetecer; læringsstrategier.

2. fase, latindel (10 lektioner à 60 minutter (~ 8-9 lektioner à 70 minutter))

2. fase i latindelen fokuserer på:

Udfoldet sætningsanalyse

Verber (tid, participier, aktiv/passiv, jf. OTS 3)

Præsentation af latins betydning på forskellige felter:

- Litterære genrer ("Fabula", "Poesia")
- Sprogets udbredelse ("Imperium Romanum")
- Ord fra græsk i latin, herunder oversættelseslån ("Graecia capta" samt "Philosophia")
- Områder, hvor det latinske sprog har domineret og påvirket orddannelsen på de moderne sprog ("SPQR", "Philosophia", "Christiani", "Rhetorica").

Lektionsplan, 2. fase, latindel:

Uge 38:

5. lektion, latindel: *Fabula*

(Udfoldet sætningsanalyse; genrer)

Uge 39:

6. lektion, latindel: *S.P.Q.R. (Res publica)*

(Udfoldet sætningsanalyse fortsat, orddannelse inden for det politiske domæne)

(OTS 3 om verber bør ligge her i den almene del)

Uge 40:

7. lektion, latindel: *Imperium Romanum*

(introduktion af imperfektum)

Uge 41:

8. lektion: *Graecia capta*

(introduktion af perfektum og aspekt)

Bufferlektion, kan evt. udgå: *Germania libera*

(øvelser i perfektum, aspekt, præfikser - øvelser kan evt. laves elektronisk)

(Uge 42: Efterårsferie)

Uge 43:

9. lektion, latindel: *Philosophia*

(Participier, filosofiens orddannelse, ord på -tas)

Uge 44:

10. lektion, latindel: *Christiani*

(Passiv)

(OTS 4 om verber bør ligge her i den almene del)

Uge 45:

11. lektion, latindel: *Poesia*

(Fra Catul over Martial til Holberg - kan også lægges i fase 4 som udfoldningslektion)

Uge 46:

12. lektion, latindel: *Rhetorica*

(originaltekst + oversættelse fra *Rhetorica ad Herennium*, gerne sammenholdt med moderne instruks i opgaveskrivning + fremlæggelse fx fra "At lære" - kan også lægges i fase 4 som udfoldningslektion)

3. fase (1 lektion à 60 minutter)

Midtvejstest i tale og skrift, udtryksside, indholdsside, sproghistorie og grammatik.

4. fase, almen del (5 lektioner à 60 minutter)

Sociolingvistik, standard og variation, norm og individualitet, sprog og nationalitet, sprog i globaliseringens tidsalder: Sprogsamfund, prestige, standard. Nationalsprog, parallelsproglighed og globalisering. Sprognormer i national og international sammenhæng

4. fase, latindel (5 lektioner à 60 minutter (~ 4-5 lektioner à 70 minutter))

4. fase i latindelen fokuserer på udfoldning:

Domænefelter på tværs af tid

Latin i moderne sprog

(I Quo vadis-forløbet sprænges fortællerammen med fase 4. Poesia og Rhetorica-lektionerne har lagt op hertil.)

Lektionsplan, 4. fase, latindel:

Latindel, udfoldning, 4-5 lektioner à 70 minutter, heraf mindst 2 til domænefeltet på tværs af tid + 2 til udfoldning på moderne sprog:

(OTS 4 om helsætningsanalyse bør ligge i den almene del før 4. fase latindel)

Uge 47:

13. lektion, latindel: *Scientia*

Niels Steensens konstatering af, at hjertet er en muskel; ord på -tio

Uge 48:

14. lektion, latindel: *Humanitas*

Cato/Varro - Seneca - Locke "De tolerantia" - menneskerettighederne

OBS: Der kan evt. udarbejdes en række forskellige tekster til domænedelen, så man frit kan vælge. Andre forslag:

- Lægevidenskab og klosterliv (Henrik Harpestreng)
- En bibelsk/katolsk lektion med bl.a. HOKUS POKUS, Fader vor på forskellige sprog etc.
- Teater
- Astronomi (Copernicus, Thycho Brahe)
- Biologi (Linné?)
- Poesia/Rhetorica (se ovenfor under lektionerne 11-12)

Uge 49

15. lektion, latindel: Sproglig udfoldning (latin i moderne sprog)

Gloser fra latin og græsk i en aktuel dansk tekst, fx en avisartikel.

Uge 50

16. lektion: Sproglig udfoldning (latin i moderne sprog)

Artikel om SMS-sprog; latin i engelsk; suffiksers og præfikkers udvikling på engelsk.

(- Øvelsen kan i og for sig laves på en hvilken som helst engelsk tekst, eleverne måtte være i gang med at læse.)

17. lektion: Julelektion (bufferlektion)

(Saturnalia, nordisk jul, kristen jul, juleevangeliet med elektronisk krydsordsopgave, 2 sange: "Io Saturnalia" og "Puer natus in Bethlehem")

5. fase (1 lektion à 60 minutter):

Afsluttende evaluering på hele forløbet i Almen Sprogforståelse)